

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-03-26
Besvaras senast
2025-04-11

Till energi- och näringsminister Ebba Busch (KD)

2024/25:559 Gruvbrytning i alunskiffer

Planer på gruvdrift i alunskifferformationer i närheten av Storsjön har väckt oro bland lokalbefolkning, forskare och miljöorganisationer. Alunskiffer är känt för att innehålla höga halter av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen som kan frigöras vid brytning och därigenom riskera att förorena både grund- och ytvatten.

Forskning har visat att vittring av alunskiffer kan leda till att ämnen som arsenik, kadmium, koppar, molybden, nickel, uran, vanadin och zink frigörs och sprids i grundvattnet, vilket kan göra det olämpligt som dricksvatten.

I Jämtlands län har flera utländska gruvbolag fått tillstånd att prospektera i områden nära Storsjön. Storsjön är en central dricksvattentäkt inte bara för regionen utan även för grannkommuner, och eventuella föroreningar från gruvdrift kan få allvarliga konsekvenser för vattenkvaliteten och därmed folkhälsan. Region Jämtland Härjedalen har uttryckt oro över riskerna för Storsjön som dricksvattentäkt och påpekat att ett rent vatten med god kvalitet är en förutsättning för en god folkhälsa.

Ett av bolagen, Aura Energy, har dessutom ansökt om att öppna en gruva i form av ett dagbrott i Häggån i Oviksbygden. Det handlar om ett känsligt område med stor betydelse för både människor, djur och ekosystem.

Även Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) har påpekat att gruvbrytning i alunskiffer kan leda till att stora mängder tungmetaller, uran och andra miljöfarliga ämnen läcker ut i mark och vatten, vilket hotar både den lokala miljön och livsmedelsproduktionen i området.

I dag finns det inga säkra metoder vare sig för exploatering i alunskiffer eller för att hantera avfallet.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till energi- och näringsminister Ebba Busch:

1. Vad anser ministern bör göras för att stoppa gruvprojekt som inte har säkra och hållbara utvinningsmetoder?

2. Hur avser ministern att hantera de potentiella miljö- och hälsorisker som identifierats i samband med gruvbrytning i alunskiffer, särskilt med avseende på utsläpp av tungmetaller och giftiga ämnen?
3. Planerar ministern att införa striktare regler eller moratorier för gruvdrift i känsliga områden där risk för vattenförorening och påverkan på livsmedelsproduktion föreligger?

.....

Lorena Delgado Varas (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch